

ماهنامه تحلیلی انرژی (۳)

دوره دهم

معاونت پژوهش‌های زیربنایی و امور تولیدی
دفتر: مطالعات انرژی، صنعت و معدن

کد موضوعی: ۳۱۰
شماره مسلسل: ۱۵۱۸۴
آذرماه ۱۳۹۵

به نام خدا

فهرست مطالب

- ۱..... خلاصه مدیریتی
- ۲..... نگاهی به تحولات بازار نفت طی یک ماه گذشته
- ۲..... تحولات طرف تقاضا
- ۳..... تحولات طرف عرضه
- ۵..... تولید نفت اوپک
- ۶..... متوسط قیمت نفت در ماه اکتبر
- ۶..... وضعیت فرآورده‌های نفتی در جهان
- ۸..... رقبای بزرگ نفتی ایران در بازار جهانی نفت
- ۱۰..... گازوئیل ایران در مسیر توسعه تجاری
- ۱۴..... منابع و مآخذ

ماهنامه تحلیلی انرژی (۳)

دوره دهم

خلاصه مدیریتی

- براساس پیش‌بینی‌های اوپک، میزان تقاضای جهانی نفت در سال ۲۰۱۶ به‌طور میانگین در حدود ۹۴/۴۰ میلیون بشکه در روز پیش‌بینی شده است و این میزان برای سال ۲۰۱۷ با رشد حدود ۱/۱۵ میلیون بشکه در روز به روزانه ۹۵/۵۵ میلیون بشکه خواهد رسید.
- عرضه مایعات نفتی جهان در ماه اکتبر به‌طور ماهیانه ۹۷۰ هزار بشکه در روز افزایش یافت و متوسط کل عرضه در جهان به روزانه ۹۶/۳۲ میلیون بشکه رسید.
- تولید نفت اوپک در ماه اکتبر عمدتاً به‌واسطه بالا رفتن تولید نفت نیجریه، لیبی و عراق افزایش یافته در حالی که از تولید نفت آنگولا در ماه گذشته کاسته شده است.
- ایران پس از عمان در رتبه ششم صادرات نفت خام به چین قرار دارد. البته سطح واردات نفت چین از ایران در دوران تحریم‌ها و در ماه‌های ژانویه، آگوست و سپتامبر سال ۲۰۱۲ بالا بود.
- در هفت ماه نخست سال جاری به‌طور متوسط روزانه ۱۷ میلیون لیتر گازوئیل از ایران به بازارهای جهانی و منطقه‌ای صادر شده است.

نگاهی به تحولات بازار نفت طی یک ماه گذشته

تحولات طرف تقاضا

رشد تقاضای جهانی نفت در سال ۲۰۱۶ نسبت به میزان پیش‌بینی شده در گزارش ماه سپتامبر اوپک، ۱۰ هزار بشکه در روز کاهش یافت و به روزانه ۱/۲۳ میلیون بشکه رسیده و به‌طور میانگین در حدود ۹۴/۴۰ میلیون بشکه در روز پیش‌بینی شده است. رشد مورد انتظار تقاضای جهانی نفت برای سال ۲۰۱۷ در حدود روزانه ۱/۱۵ میلیون بشکه در نظر گرفته شده که نسبت به گزارش قبلی اوپک بدون تغییر و در حدود روزانه ۹۵/۵۵ میلیون بشکه خواهد بود. بیشترین میزان رشد تقاضا در منطقه آسیا به‌ویژه در هند و چین تخمین زده شده است. علاوه بر این، با توجه به رشد ۱/۲ میلیون بشکه‌ای تقاضا در سال ۲۰۱۷ برآورد می‌شود که تقاضا برای نفت اوپک در سال ۲۰۱۷ با ۰/۸ میلیون بشکه در روز افزایش، به ۳۲/۷ میلیون بشکه در روز برسد. در جدول ۱ تقاضای جهانی نفت در سال ۲۰۱۶ به تفکیک منطقه‌ای آسیا پاسیفیک، اروپا و آمریکا ارائه شده است.

جدول ۱. تقاضای جهانی نفت در سال ۲۰۱۶ (میلیون بشکه در روز)

منطقه	۲۰۱۵	سه ماهه اول ۲۰۱۶	سه ماهه دوم ۲۰۱۶	سه ماهه سوم ۲۰۱۶	سه ماهه چهارم ۲۰۱۶	۲۰۱۶	رشد	درصد تغییر نسبت ۲۰۱۶ به ۲۰۱۵
قاره آمریکا	۲۴/۶۰	۲۴/۵۷	۲۴/۷۴	۲۵/۰۸	۲۴/۸۰	۲۴/۸۰	-۰/۲۰	-۰/۸۱
اروپا	۱۳/۷۳	۱۹/۹۱	۱۳/۹۰	۱۴/۲۳	۱۳/۷۲	۱۳/۸۷	-۰/۱۴	۱/۰۴
آسیا پاسیفیک	۸/۰۳	۸/۵۷	۷/۶۳	۷/۶۴	۸/۱۱	۷/۹۹	-۰/۰۴	-۰/۴۹
کل اعضای OECD	۴۶/۳۵	۴۶/۷۸	۴۶/۲۷	۴۶/۹۵	۴۶/۶۳	۴۶/۶۶	-۰/۳۰	-۰/۶۵
سایر آسیا	۱۲/۰۴	۱۲/۴۲	۱۲/۶۳	۱۲/۴۲	۱۲/۷۳	۱۲/۵۵	-۰/۵۱	۴/۲۲

منطقه	۲۰۱۵	سه ماهه اول ۲۰۱۶	سه ماهه دوم ۲۰۱۶	سه ماهه سوم ۲۰۱۶	سه ماهه چهارم ۲۰۱۶	۲۰۱۶	رشد	درصد تغییر نسبت ۲۰۱۶ به ۲۰۱۵
آمریکای لاتین	۶/۵۶	۶/۱۹	۶/۴۹	۶/۷۶	۶/۴۵	۶/۴۷	-۰/۰۹	-۱/۳۰
خاورمیانه	۷/۹۷	۷/۹۴	۷/۷۹	۸/۴۴	۷/۹۲	۸/۰۲	۰/۰۵	-۰/۶۳
آفریقا	۳/۹۹	۴/۱۲	۴/۰۹	۴/۰۳	۴/۱۷	۴/۱۰	-۰/۱۱	۲/۷۸
کل کشورهای در حال توسعه	۳۰/۵۷	۳۰/۶۸	۳۱/۰۱	۳۱/۶۵	۳۱/۲۶	۳۱/۱۵	۰/۵۸	۱/۹۱
فدراسیون روسیه	۴/۶۲	۴/۴۹	۴/۳۷	۴/۷۳	۵/۰۴	۴/۶۶	۰/۰۴	۰/۸۱
سایر اروپا	۰/۶۷	۰/۶۸	۰/۶۴	۰/۶۸	۰/۷۷	۰/۷۰	-۰/۰۲	۳/۵۷
چین	۱۰/۹۵	۱۰/۸۳	۱۱/۳۷	۱۱/۱۱	۱۱/۶۱	۱۱/۲۳	-۰/۲۸	۲/۵۶
کل «سایر مناطق»	۱۶/۲۵	۱۶/۰۱	۱۶/۳۹	۱۶/۵۲	۱۷/۴۲	۱۶/۵۹	۰/۳۴	۲/۱۱
کل جهان	۹۳/۱۷	۹۳/۴۷	۹۳/۶۶	۹۵/۱۳	۹۵/۳۱	۹۴/۴۰	۱/۲۳	۱/۳۲
تخمین در گزارش قبلی	۹۳/۱۷	۹۳/۴۶	۹۳/۷۰	۹۵/۱۵	۹۵/۲۹	۹۴/۴۰	۱/۲۴	۱/۳۳
اصلاحات در تخمین جدید	۰/۰	۰/۰۱	-۰/۰۴	-۰/۰۲	۰/۰۲	-۰/۰۱	-۰/۰۱	-۰/۰۱

مأخذ: دبیرخانه اوپک.

تجولات طرف عرضه

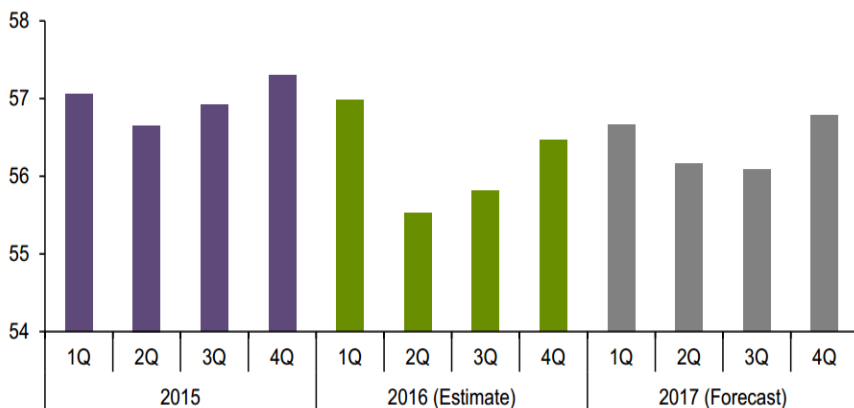
براساس اطلاعات ماهنامه بازار نفت اوپک،^۱ عرضه مایعات نفتی جهان در ماه اکتبر به طور ماهیانه ۹۷۰ هزار بشکه در روز افزایش یافت و کل عرضه آن، روزانه ۹۶/۳۲ میلیون بشکه رسید.

1. Opec Monthly Oil Market Report, Nov 2016.

عرضه نفت غیراوپیک در ماه اکتبر به انضمام مایعات گاز طبیعی، ۷۴۰ هزار بشکه در روز افزایش یافت و به میانگین ۶۲/۶۸ میلیون بشکه در روز رسید در این بین تولید نفت خام اوپیک نیز روزانه ۲۴۰ هزار بشکه در ماه گذشته افزایش یافت و به متوسط ۳۳/۶۴ میلیون بشکه در روز رسید. علیرغم افزایش دکل‌های حفاری آمریکا، پایان زمان تعمیرات فصلی و آغاز اجرای پروژه‌های جدید، تولید نفت غیراوپیک در نیمه دوم سال ۲۰۱۶ کمتر از میزان تولید آن در نیمه اول سال جاری گزارش شده است.

پیش‌بینی‌ها برای تولید مایعات گاز طبیعی اوپیک بدون تغییر بوده و میزان تولید در سال ۲۰۱۶ روزانه ۱۶۰ هزار بشکه و در سال ۲۰۱۷ به روزانه ۱۵۰ هزار بشکه خواهد رسید. در نمودار ۱ برآورد و پیش‌بینی عرضه نفت غیراوپیک به تفکیک فصل طی سال‌های ۲۰۱۵-۲۰۱۷ ارائه شده است.

نمودار ۱. عرضه نفت غیراوپیک به تفکیک فصل، ۲۰۱۵-۲۰۱۷ (میلیون بشکه در روز)

مأخذ: دبیرخانه اوپیک.

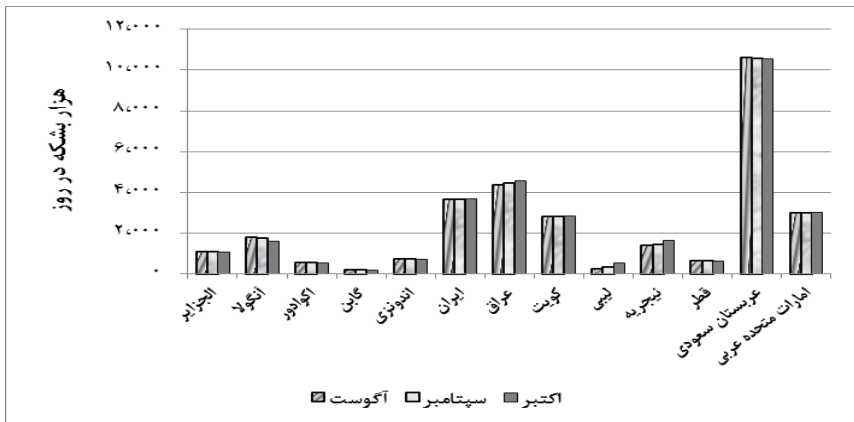

سازمان اوپک برآورد کرده است که در سال ۲۰۱۷ رشد منفی عرضه غیراوپک متوقف شود و عرضه غیراوپک با ۲۰۰ هزار بشکه در روز افزایش به ۵۶/۴ میلیون بشکه در روز برسد. براساس آمار فوق و سطح کنونی تولید اوپک، در طی فصول اول و دوم ۲۰۱۷ نیز همچنان بازار با مازاد عرضه مواجه بوده و قیمت‌ها تحت فشار خواهد بود. مضافاً اینکه سطح ذخیره‌سازی‌های نفت خام در کشورهای OECD بیش از متوسط پنج سال گذشته است و افزایش مازاد عرضه باعث خواهد شد که روند صعودی سطح ذخیره‌سازی‌ها مجدداً شدت یابد و قیمت‌ها تحت فشار بیشتری قرار گیرد. براساس آخرین برآوردهای دبیرخانه اوپک، حجم ذخیره‌سازی‌های تجاری نفت خام و فرآورده کشورهای OECD در ماه سپتامبر ۲۰۱۶ به ۳/۰۵۲ میلیارد بشکه رسید که اگرچه نسبت به ماه قبل حدود ۱۳/۴ میلیون بشکه کاهش یافته است، اما نسبت به سپتامبر ۲۰۱۵، ۹۹ میلیون بشکه بالاتر است (یادگاری، آبان‌ماه ۱۳۹۵).

تولید نفت اوپک

براساس منابع ثانویه اوپک، میزان متوسط تولید نفت اوپک در ماه اکتبر با افزایش روزانه ۲۴۰ هزار بشکه در روز نسبت به ماه قبل به میانگین ۳۳/۶۴ میلیون بشکه در روز رسید. تولید نفت اوپک عمدتاً به واسطه بالا رفتن تولید نفت نیجریه، لیبی و عراق افزایش یافته است در حالی که تولید نفت آنگولا در ماه اکتبر کاهش یافت. در نمودار ۲ وضعیت تولید نفت خام اعضای اوپک طی سه ماه گذشته ارائه شده است.

نمودار ۲. وضعیت تولید نفت خام اعضای اوپک طی سه ماه گذشته

مأخذ: منابع ثانویه اوپک.

متوسط قیمت نفت در ماه اکتبر

میانگین قیمت نفت وست تگزاس اینترمدیت در ماه اکتبر بشکه‌ای ۴۹/۷۸ دلار بود که نسبت به ماه سپتامبر ۴/۶ دلار به‌ازای هر بشکه افزایش یافت. متوسط قیمت نفت برنت نیز در ماه گذشته ۴۹/۵۲ دلار به‌ازای هر بشکه بود که نسبت به ماه سپتامبر ۶/۳۳ درصد رشد داشته است. متوسط قیمت نفت اوپک (منتهی به ۱۶ اکتبر) نیز نسبت به مدت مشابه در ماه گذشته ۴/۹۸ دلار افزایش یافت و به بشکه‌ای ۴۷/۸۷ دلار رسید.

وضعیت فرآورده‌های نفتی در جهان

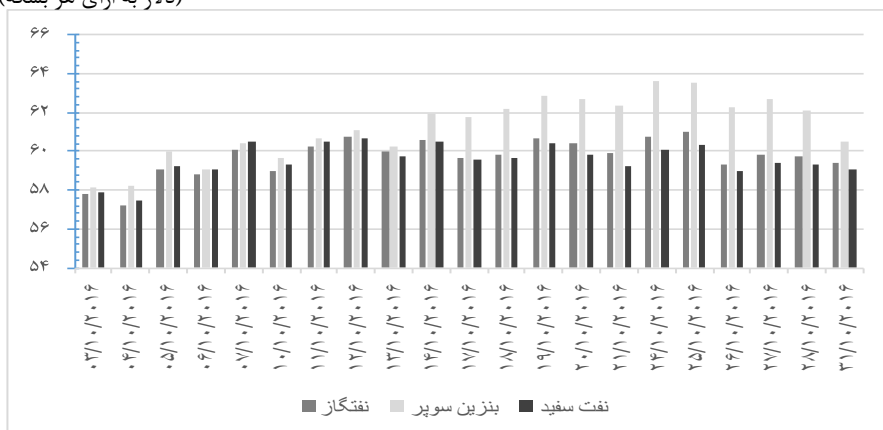
طی ماه اکتبر، تقاضای بنزین آمریکا در حدود ۹/۱ میلیون بشکه در روز بود که تقریباً ۲۴۰ هزار بشکه در روز کمتر از ماه سپتامبر گزارش شده و این میزان تقاضا ۱۵۰ هزار بشکه در

روز نسبت به زمان مشابه سال قبل کمتر بوده است. تعمیرات فصلی پالایشگاه‌ها و نگرانی از اثر طوفان متیو^۱ و ظرفیت محدود خط لوله کلونیال^۲ باعث اثرگذاری بر بازار بنزین بود. در نمودار ۳ میانگین قیمت سه فرآورده اصلی نفتی در بازار فوب خلیج فارس طی ماه اکتبر براساس روزهای برگزاری معامله ارائه شده است.

نمودار ۳. میانگین قیمت سه فرآورده اصلی نفتی در بازار فوب خلیج فارس طی ماه اکتبر

(دلار به ازای هر بشکه)

مأخذ: امور بین‌الملل شرکت ملی نفت.

1. Matthew
2. Colonial Pipeline

رقبای بزرگ نفتی ایران در بازار جهانی نفت^۱

روسیه و عربستان هرکدام کمتر از یک میلیون بشکه در روز در ۹ ماهه نخست سال ۲۰۱۶ به چین صادرات نفت خام داشتند در این بین آنگولا نیز در سطحی کمتر از میزان یاد شده به چین صادرات داشته است.

عراق در کنار سه کشور فوق‌الذکر با صادرات ۷۰۸ هزار بشکه در روز، بین ژانویه تا ماه سپتامبر سال جاری حتی در سطح بالاتر از سطح صادرات عمان به چین قرار گرفته است. در واقع، واردات چین از عراق در رکورد سه ماهه طی سه ماهه سوم امسال ۷۶۵ هزار بشکه در روز بوده و در رکورد ماهیانه آن طی ماه سپتامبر به ۹۹۱ هزار بشکه در روز رسیده است.

ایران پس از عمان در رتبه ششم صادرات نفت خام به چین قرار دارد البته سطح واردات نفت چین از ایران در دوران تحریم‌ها از ژانویه ۲۰۱۲ و در آگوست و سپتامبر همان سال بالا بود. در نمودار ۴ وضعیت صادرات نفت ایران طی سال‌های ۲۰۱۱ تا ماه سپتامبر ۲۰۱۶ ارائه شده است.

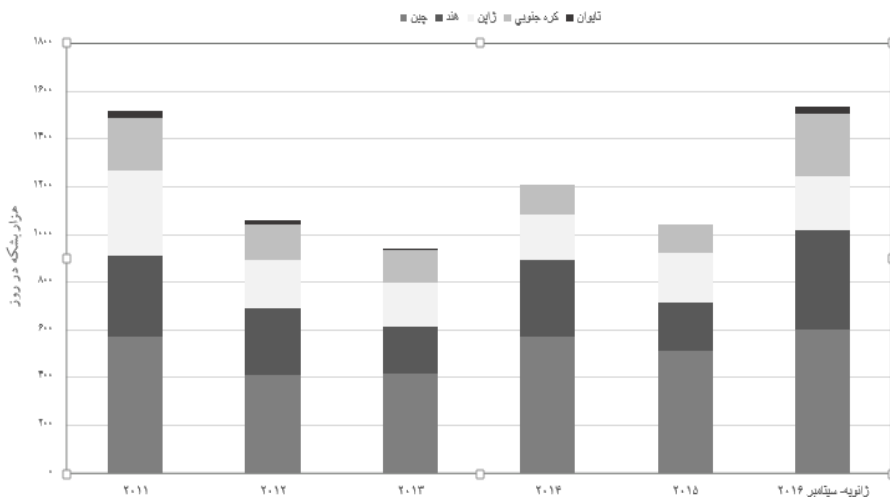
حجم صادرات نفت ایران در ماه آگوست سال جاری به ۲/۴۷ میلیون بشکه در روز رسید که ۷۴۴ هزار بشکه در روز آن به چین صادر شد و در ماه سپتامبر صادرات نفت ایران به مقصد کره جنوبی که همواره در سطح بالا قرار داشت به روزانه ۳۶۱ هزار بشکه رسید و ژاپن نیز روزانه ۳۱۳ هزار بشکه در روز (بیشترین حجم واردات از سال ۲۰۱۲) نفت از ایران وارد کرد. این حجم صادرات همراستا با گفته‌های سیدمحسن قمصری، مدیر امور بین‌الملل شرکت ملی نفت کشور مبنی بر صادرات ۲/۴۴ میلیون بشکه در روز

1. "Saudi, Iran, Iraq Continue Market Share Battle a Head of Output "Deal"", MEES. 4 Nov, 2016, P. 8.

نفت طی ماه اکتبر است. ایران در ماه گذشته، ۱/۷۴ میلیون بشکه در روز به آسیا و ۷۰۰ هزار بشکه در روز به اروپا نفت صادر کرده است. پنج مشتری اصلی نفت ایران در ماه آگوست، اکثراً آسیایی بودند که با رکورد ۱/۸۷ میلیون بشکه در روز بالاترین سطح واردات نفت از ایران را به خود اختصاص داده بودند.

نمودار ۴. صادرات نفت خام ایران به مقصد کشورهای آسیایی طی سال‌های ۲۰۱۱-۹ ماهه اول سال ۲۰۱۶

مأخذ: هفته‌نامه میس، ۴ نوامبر ۲۰۱۶.

گازوئیل ایران در مسیر توسعه تجاری

در سال‌های گذشته مصرف گازوئیل کشور روند رو به رشدی داشت به طوری که شرکت پالایش و پخش فرآورده‌های نفتی کشور برای کاهش شکاف میان تولید و مصرف نفت‌گاز کشور به طور متوسط روزانه حدود ۵/۵ میلیون لیتر تولیدات سنگین^۱ (تولیدات و برش‌های سنگین پتروشیمی) از پتروشیمی‌های کشور به منظور استفاده در مصارف گازوئیلی دریافت کرد و همچنین به میزان بسیار ناچیزی به واردات گازوئیل پرداخت. براساس آمار شرکت ملی پالایش و پخش، در سال ۱۳۹۲ میزان متوسط مصرف گازوئیل کشور رقمی در حدود ۱۰۵/۴ میلیون لیتر در روز، ایران را به واردکننده گازوئیل در این سال تبدیل کرد. اما متوسط واردات گازوئیل از ۴۶۰ هزار لیتر در روز تجاوز نکرد به عبارت دیگر فقط ۴۴ درصد از گازوئیل مصرفی، وارداتی بود و مابقی در کشور تولید شده است. در سال ۱۳۹۳ میزان واردات نفت‌گاز به ۸۴۰ هزار لیتر رسید که هرچند این رقم نسبت به سال ۱۳۹۲ اندکی افزایش داشت، اما با وجود این، در مقایسه با گازوئیل تولیدی کشور بسیار کم بود. در سال ۱۳۹۴ با توجه به برنامه‌ریزی‌های انجام شده، تولید گاز از میدان گازی پارس جنوبی افزایش یافت و با افزایش تولید گاز طبیعی حجم گاز تحویلی به نیروگاه‌ها و صنایع رشد کرد که این به معنی کاهش مصرف نفت‌گاز و جایگزینی آن با گاز بوده به طوری که در سال ۱۳۹۴ با افزایش تولید گاز، واردات گازوئیل به کشور به صفر رسید. این افزایش تولید گاز موجب شد بسیاری از صنایع به‌ویژه نیروگاه‌ها که در فصول مختلف سال ملزم به ذخیره و مصرف فرآورده‌های نفتی به جای گاز در زمستان بودند گاز بیشتری دریافت کنند و در عوض از مصرف فرآورده‌های گران نفتی

نظیر گازوئیل خود بکاهند. به این ترتیب ایران از ابتدای سال ۱۳۹۴ توانست واردات فرآورده‌های نفتی بجز بنزین را به صفر برساند و در عوض صادرکننده نیز باشد. در جدول ۲ میزان تولید نفت گاز در پالایشگاه‌های کشور طی سال‌های ۱۳۸۵-۱۳۹۳ ارائه شده است.

جدول ۲. تولید نفت گاز در پالایشگاه‌های کشور طی سال‌های ۱۳۸۵-۱۳۹۳

(هزار لیتر در روز)

۱۳۹۴	۱۳۹۳	۱۳۹۲	۱۳۹۱	۱۳۹۰	۱۳۸۹	۱۳۸۸	۱۳۸۷	۱۳۸۶	۱۳۸۵
۸۹۴۳۵	۹۶۰۱۶	۹۷۶۸۹	۹۳۵۹۵	۹۴۶۷۷	۹۰۹۵۱	۸۸۷۰۲	۸۴۹۵۷	۸۱۵۴۹	۸۰۴۷۳

مأخذ: وزارت نیرو، ترازنامه انرژی ۱۳۹۳ و گزارش عملکرد ۹۴ شرکت پالایش و پخش فرآورده‌های نفتی کشور.

بین سال‌های ۱۳۸۰-۱۳۹۲، براساس آمارهای موجود^۱ میزان رشد متوسط تولید نفت گاز، ۲/۹۳ درصد بوده است. در ادامه به‌طور دقیق‌تر به وضعیت مصرف، صادرات و واردات نفت گاز کشور طی سال‌های ۱۳۸۵-۱۳۹۳ پرداخته شده است.

الف) مصرف نفت گاز

در سال ۱۳۹۳، مصرف نفت گاز با ۸/۸ درصد کاهش نسبت به سال گذشته به ۳۶۴۳۸/۸ میلیون لیتر رسید. میزان مصرف گازوئیل کشور در پایان سال ۱۳۹۲ روزانه ۱۰۵/۴ میلیون لیتر و در پایان سال ۱۳۹۳ حدود ۱۰۰/۲ میلیون لیتر بود، اما این رقم در سال ۱۳۹۴ به حدود ۷۸/۸ میلیون لیتر رسید. در سال ۱۳۹۳، مصرف این فرآورده نسبت به سال گذشته در تمامی بخش‌ها به‌استثنای بخش حمل‌ونقل کاهش یافته است. بیشترین کاهش مصرف

۱. دبیرخانه مجمع تشخیص مصلحت نظام، «گزارش ارزیابی راهبردی در راستای نظارت بر حسن اجرای سیاست‌های کلی نظام، انرژی (۲)».

نفت‌گاز در سال ۱۳۹۳ نسبت به سال قبل مربوط به بخش‌های نیروگاهی و خانگی به ترتیب ۲۷/۲ و ۱۹/۶ درصد است. کاهش مصرف این فرآورده در بخش نیروگاهی به دلیل افزایش ظرفیت تولید گاز طبیعی در کشور بوده که این امر باعث افزایش میزان گازرسانی به نیروگاه‌ها و صنایع و کاهش مصرف سوخت‌های مایع از جمله نفت‌گاز است.

براساس آمارهای موجود^۱ در سال ۱۳۹۳ بیشترین میزان مصرف نفت‌گاز در کشور مربوط به استان‌های اصفهان، تهران و خوزستان به ترتیب به میزان ۳۲۳۹/۶، ۳۱۶۴/۶ و ۲۷۷۲/۱ میلیون لیتر و کمترین مصرف این فرآورده مربوط به استان‌های کهگیلویه و بویراحمد، ایلام و چهارمحال و بختیاری به ترتیب به میزان ۱۴۰/۵، ۱۹۱/۳ و ۲۴۶ میلیون لیتر اعلام شده است. در سال ۱۳۹۴، به طور متوسط ۱۵ میلیون لیتر در روز به نیروگاه‌ها، نفت‌گاز تحویل شده است.

ب) صادرات نفت‌گاز

براساس اطلاعات ترازنامه انرژی ۱۳۹۳، در این سال صادرات نفت‌گاز علی‌رغم کاهش مصرف این فرآورده به خصوص در بخش‌های نیروگاهی و صنعت، نسبت به سال قبل به میزان ۹۶/۲ درصد کاهش داشته است (جدول ۳). کاهش تولید نفت‌گاز و نیز کاهش مصرف این فرآورده در تمامی بخش‌ها بجز بخش حمل‌ونقل، آن هم به دلیل توسعه شبکه حمل‌ونقل و نیاز این بخش به نفت‌گاز سبب شد تا صادرات این فرآورده به طور چشمگیری کاهش یابد. براساس برنامه‌های وزارت نفت برای سال ۱۳۹۳، مقرر شده بود که در این سال ۳/۷۵ میلیون لیتر در روز صادرات نفت‌گاز صورت گیرد، اما اقدامات مسئولان پالایش و پخش طی سال‌های ۱۳۹۴ و ۱۳۹۵ باعث افزایش روند تولید و

۱. ترازنامه انرژی، معاونت امور برق و انرژی، دفتر برنامه‌ریزی کلان برق و انرژی، ۱۳۹۳.

صادرات این فرآورده نفتی شد به طوری که براساس گفته‌های عباس کاظمی، معاون وزیر نفت، در هفت ماه نخست سال جاری به طور متوسط روزانه ۱۷ میلیون لیتر گازوئیل از ایران به بازارهای جهانی و منطقه‌ای صادر شده است. کاظمی از چین و هند به عنوان دو مشتری اصلی فرآورده‌های نفتی ایران در بازار نام برده و اعلام داشته است حجم صادرات محصولات نفتی به اروپا کمتر بوده، زیرا تقاضا برای فرآورده‌های نفتی در اروپا نسبت به بازارهای آسیایی کمتر است (خبرگزاری مهر، ۱۷ آبان‌ماه).^۱

بهره‌برداری از طرح‌های در دست اجرای پالایشی از دیگر اقدامات دولت برای بهینه شدن کیفیت گازوئیل قابل عرضه در کشور است و تا پایان شهریورماه ۱۳۹۶ به اندازه مصرف کشور نفت‌گاز یورو ۴ تولید و عرضه خواهد شد.

بنا به اظهارات مدیرعامل شرکت ملی پالایش و پخش فرآورده‌های نفتی ایران، با توجه به تولید نفت‌گاز یورو ۴ در پالایشگاه بندرعباس، بخشی از نفت‌گاز اراک را می‌توان از خط لوله به بندر ماهشهر برای صادرات انتقال داد. همچنین با تجهیز خطوط ریلی، در اهواز- ماهشهر با توجه به دو خطه شدن آن و کاهش بار این خطوط، ظرفیت انتقال فرآورده‌های نفتی بیش از پیش فراهم خواهد شد (سایت خبری شرکت پالایش و پخش فرآورده‌های نفتی ایران، ۱۶ آبان‌ماه).^۲ میزان نفت‌گاز سوآپ شده نیز در سال ۱۳۸۳ معادل ۱۹۲،۲۴۷ تن در سال بود که این میزان در سال ۱۳۹۳ به ۱۵۰۰۸ تن در سال کاهش یافت. میزان صادرات نفت‌گاز در سال ۱۳۹۳ معادل ۹۹۱۵ هزار لیتر در سال اعلام شده است.^۳

۱. محمدعلی زمان‌خانی، «آغاز صادرات گازوئیل ایران به اروپا»، خبرگزاری مهر، شناسه خبر ۳۸۱۶۹۹۲.
۲. «گازوئیل توزیعی در کل کشور یورو ۴ می‌شود»، سایت شرکت ملی پالایش و پخش فرآورده‌های نفتی ایران، شماره ۱۰۴۷۸، ۱۶ آبان‌ماه ۱۳۹۵.
۳. حسین آقایان، «آمارنامه مصرف فرآورده‌های نفتی انرژی‌زا ۱۳۹۳»، شرکت پالایش و پخش فرآورده‌های نفتی ایران.

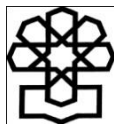
جدول ۳. صادرات و واردات نفت‌گاز طی سال‌های ۱۳۸۵-۱۳۹۳ (میلیون لیتر در روز)

۱۳۹۴	۱۳۹۳	۱۳۹۲	۱۳۹۱	۱۳۹۰	۱۳۸۹	۱۳۸۸	۱۳۸۷	۱۳۸۶	۱۳۸۵	
۵/۵	۰/۰۲۷	۰/۷	۱/۸	۲	۰/۵	۲/۵	۰/۸	۰/۲	-	صادرات
۰/۰	۰/۸	۰/۷	۰/۱	-	۴/۳	۵	۷/۷	۷	۵/۱	واردات

مأخذ: همان.

منابع و مأخذ

۱. آقایان، حسین. آمارنامه مصرف فرآورده‌های نفتی انرژی‌زا، شرکت پالایش و پخش فرآورده‌های نفتی ایران، ۱۳۹۳.
۲. زمان‌خانی، محمدعلی. «آغاز صادرات گازوئیل ایران به اروپا»، خبرگزاری مهر، شناسه خبر ۳۸۱۶۹۹۲.
۳. یادگاری، حسین. «تحولات بازار نفت و گاز در هفته منتهی به ۱۱ نوامبر ۲۰۱۶»، تحلیل هفتگی تحولات نفت و گاز، ۱۷، آبان‌ماه ۱۳۹۵.
۴. ترازنامه انرژی، معاونت امور برق و انرژی، دفتر برنامه‌ریزی کلان برق و انرژی، ۱۳۹۳.
۵. «گازوئیل توزیعی در کل کشور یورو ۴ می‌شود»، سایت شرکت ملی پالایش و پخش فرآورده‌های نفتی ایران، شماره ۱۰۴۷۸، ۱۶ آبان‌ماه ۱۳۹۵.
۶. دبیرخانه مجمع تشخیص مصلحت نظام، «گزارش ارزیابی راهبردی در راستای نظارت بر حسن اجرای سیاست‌های کلی نظام، انرژی (۲)».
۷. گزارش عملکرد سال ۱۳۹۴، شرکت ملی پالایش و پخش فرآورده‌های نفتی ایران.
8. "Saudi, Iran, Iraq continue market share battle a head of output "Deal"", MEES. Nov. 4. 2016.
9. "Opec Monthly Oil Market Report", Nov.2016.

شماره مسلسل: ۱۵۱۸۴

مرکز پژوهش‌ها
مجلس شورای اسلامی

شناسنامه گزارش

عنوان گزارش: ماهنامه تحلیلی انرژی (۳) دوره دهم

نام دفتر: مطالعات انرژی، صنعت و معدن (گروه انرژی)

تهیه‌کننده: زهرا جعفری

ناظران علمی: هوشنگ محمدی، فریدون اسعدی

متقاضی: کمیسیون انرژی

واژه‌های کلیدی:

۱. عرضه و تقاضای نفت خام

۲. فرآورده‌های نفتی

۴. سبب نفت اوپک

۵. گازوئیل

۶. صادرات نفت ایران

تاریخ انتشار: ۱۳۹۵/۹/۲۴